

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E N I K

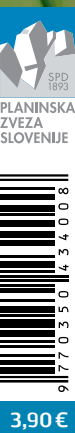
5
2021

TEMA MESECA

**Slovenska
planinska pot**

Z NAMI NA POT

**Po obrobju
Moravške doline**

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

PRAVLJICA O GAMSKU VILIJU IN GORSKIH ROŽICAH Stanka Klakočar

Naj razložimo, kdo je naš Vili in kje živi. Nekaj je gotovo: ni podoben žabi, niti lisici, še manj pa kokoši. No, pa še marsikateri živali ni niti malo podoben. Gamski, kakršen je Vili, živijo v gorah, v strmih skalnih robovih. Spretno skačejo in tečejo ... Pomlad se je prevesila v poletje in pouk v gamsji šoli se je končal. Sošolci so se razkropili. Nekateri prijatelji so se vrnili v svoje trope, drugi so se preselili, nekateri pa so le odšli s trebuhom za boljšo pašo. »Le s kom se bom zdaj igral?«

Format: 165 x 240 mm, 32 stani, šivano 2 x z žico

CENA: V času od 15. 5. 2021 do 15. 6. 2021 lahko knjižico kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 4,95 €* (redna cena: 9,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

NAJVIŠJI VRHOVI EVROPSKIH DRŽAV Jože Drab in Andreja Tomšič Drab

- Vodnik vsebuje opise najvišjih vrhov (Elbrus, Mont Blanc, Grossglockner, Zugspitze, Dufourspitze).
- Pride prav na morskem dopustu (Malta, Ciper, Severni Ciper, Hrvaška, Grčija).
- Z njim popestrimo dolge poti po Evropi s krajšimi sprehodi (Belgija, Nizozemska, Belorusija, Litva, Danska, Estonija ...).
- Pride prav tudi na turističnih obiskih (Vatikan, Monako, San Marino).
- Nas nagovori k obisku drugih zanimivih evropskih gorstev (Sierra Nevada, Pirineji, Skandinavsko gorovje, Tatre, Karpati, gorovja na Balkanu) in otočij (Islandija, Irska, Združeno kraljestvo, sredozemski otoki).

Format: 130 x 210 mm, 224 strani, integralna šivana vezava

Cena 27,90 €

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 121. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Spomladanski svišč (*Gentiana verna*)

Foto Otton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Motivacija

Ljudje imamo različne poglede na rekreacijo v naravi. Večini – iskreno upam, pomeni vstop v naravno okolje, kjer se z mislimi in telesom za nekaj časa preselimo tja, kjer se počutimo dobro. Na nas deluje pomirjujoče, poleg telesa si lahko prezračimo še misli in vsakdanje skrbi. Manjšini je rekreacija v naravi zgolj nadomestek za športni poligon, kar je manj zaželeno vsaj zaradi varovanja narave. Odnos ljudi, ki neokrnjeno naravo znajo ceniti, je do okolja manj obremenilen.

Ne glede na večno vprašanje, zakaj hodimo v gore, se moramo kljub različnim odgovorom za redno udejstvovanje v svoji najljubši rekreaciji nekako motivirati. To je izrazito pri vseh ljubiteljskih oblikah, med katere spada tudi običajno planinstvo ali pohodništvo. Razlog je preprost – k zahajanju v gore večine ne silijo visoki športni cilji tako kot kategorizirane športnike.

Izjeme so. Ljudje se radi potrjujemo ne le pred seboj, ampak tudi z drugimi. Rešitve so na dosegu roke in že dolgo je znano, da obstaja cela vrsta "hišnih gora", na katere se nekateri redno vzpenjajo, vpisujejo v posebne vpisne knjige, medsebojno tekmovanje v številu letnih vzponov pa vzamejo zelo resno. Izziv se lahko še stopnjuje z najavljenimi dogodki, ki potekajo z določeno časovno omejitvijo, recimo opravljeno število vzponov in sestopov v času 24 ur ali število prehojenih višinskih metrov na časovno enoto. Paleta izzivov ne pozna meja.

Čeprav se večini običajnih planincev tovrstne oblike hoje v hrib zdijo nesmiselne (da ne uporabim še kakšnega drugega izraza), pa tega nikakor ne gre podcenjevati, saj ima zelo pomembno vlogo pri zagotavljanju motivacije. Cilj, kakršen koli že, človeka spodbuja, da si vzame čas zase in za svojo priljubljeno dejavnost. Tega namreč tistim, ki zahajajo v naravo le občasno, velikokrat primanjkuje. Lep dan včasih ni dovolj, da bi prebudil željo, ki bi povzela kopico samoizgovorov, češ saj gore vedno počakajo.

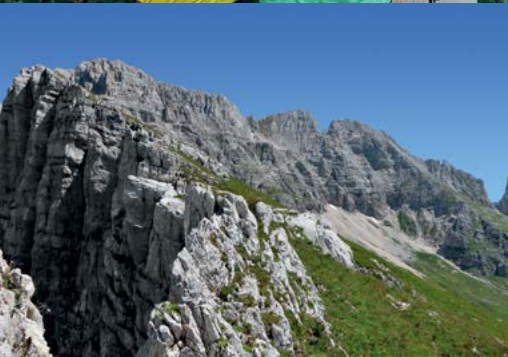
Svoje lahko doda še naveličanost istega cilja. Nekateri med nami se sicer z lahkoto odpravijo vedno po isti poti na ljubljansko Šmarno goro, kranjskega Jošta, škofjeloški Lubnik, na idrijske Hleviške, celjsko Grmado ali pa kam drugam. Radi povedo, da je enaka samo gora, pot nanjo pa vedno različna, saj so drugačni vreme, narava in ljudje, ki jih srečujejo. Kdor ima rad samotnejše poti, pa v omenjenem morda ne bo našel razloga, ki bi ga prepričal, da bo naredil nekaj zase.

Med enega večjih motivatorjev v planinstvu lahko uvrstimo mnoge obhodnice, ki so skozi desetletja nastale v naših gorah, praktično v vseh pokrajinah in celo v posameznih občinah. Čeprav so nastale iz različnih vzgibov, je dobra lastnost vseh tistih knjižic za zbiranje žigov v tem, da zaradi njih kdaj obiščemo gore, ki jih morda nikoli ne bi.

Prav z namenom, hoditi po gorah in hkrati spoznati našo domovino daleč od lastnega praga, je pred sedmimi desetletji Ivan Šumljak planincem posredoval zamisel o naši najstarejši obhodnici, Slovenski planinski poti. Govorimo o tako imenovani slovenski transversali – tega imena se namreč ni nikoli uspešno znebila.

V tokratni številki pišemo o SPP in se sprašujemo, kaj nam danes pomeni in ali bi jo bilo treba spremeniti. Ali tudi po tolikšnem času še opravlja prvotni namen – daje planincem motivacijo in idejo, da gredo namesto na svoj hišni hrib tudi drugam, hkrati s sporočilom njenega idejnega očeta: "Vsak naj hodi, kakor hoče, ta hitro, drugi počasi." V enem kosu ali po posameznih točkah, pa dodajamo mi.

Dušan Škodič

UVODNIK

1 Motivacija

Dušan Škodič

SLOVENSKA PLANINSKA POT

4 Spoznavanje svoje domovine

Dušan Škodič

SLOVENSKA PLANINSKA POT

8 Prebujanje lepote med našimi planinskimi potmi

Andrej Stritar

SLOVENSKA PLANINSKA POT

10 Naponi in čista uživanja obnem

Zdenka Mihelič

SLOVENSKA PLANINSKA POT

14 Izziv in navdih

Zdenka Mihelič

ZAHODNE JULIJSKE ALPE

18 Curtissons in Monte Zabus

Olga Kolenc

PLANŠARSTVO

22 Belska planina in pastir Možic

Igor Grabec

24. 2. JE POŽAR POPOLNOMA UNIČIL MOZIRSKO KOČO NA GOLTEH. KAKO LAHKO POMAGAMO?

NAKAZILO NA TRR:

KODA: CHAR

NAMEN: DONACIJA ZA MOZIRSKO KOČO

IBAN: SI56 0242 6001 3741 942

SWIFT: LJBAS12X

SKLIC: SI00 24022021

NASLOV: PLANINSKO DRUŠTVO MOZIRJE, V SAVINJSKI GAJ 4, 3330 MOZIRJE

POŠLJITE SMS S KLJUČNO BESEDO MOZIRSKA5 NA ŠTEVILKO 1919.

Z ENIM SMS-OM PRISPEVATE 5 EVROV V SKLAD ZA OBNOVO MOZIRSKE KOČE.

SPOMINI NA ODPRAVO

28 U deželi zlatih Inkov

Mitja Jesenovec

KOZERIJA

32 O pozdravljanju in korona planincih

Mire Steinbuch

Z NAMI NA POT

34 Ko drugam ne bom mogla

Janja Lipužič

40. OBLETNICA 8. JAHNO ODPRAVE

43 Lotse – veliko let pozneje

Peter Podgornik

ZGODOVINA PLEZANJA

52 Od pastirjev do Joža Čopa

Jurij Ravnik

DOŽIVETJE

56 Kramarca v Storžiču, jaz in mobitel

Tina Tolar

KOLUMNNA

58 Pajkice in gojarji

Klemen Belhar

PLANINČKOV KOTIČEK

60 Za lahko noč

Uroš Kuzman

ZGODOVINA PLANINSTVA

64 Gorski vodniki v preteklosti

Mojca M. Peternel

UREME

66 Kako se že reče tistim oblakom?

Veronika Hladnik Zakotnik

U SPOMIN

69 Adi Vidmajer

Franc Ekar

U SPOMIN

70 Milan Naprudnik

Franc Ekar

72 NOVICE IZ VERTIKALE

74 ŠPORTNOPEZALNE NOVICE

76 LITERATURA

78 PLANINSKA ORGANIZACIJA

PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.

SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUFOV DOM LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN

**ABANKA CELJE,
TRR: 0510 0801 6743 162.**

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**